

Prædiken til 4. søndag efter Helligtrekonger

Matt. 8, 23-27

I begyndelsen ... Det er de første ord i Biblen. Og når vi læser fremad i bogen, så læser vi om alt, hvad der skete *efter* begyndelsen. Hvad der var før, hvad der gik forud for dengang Gud begyndte at skabe verden, det får vi aldrig noget at vide om.

Det eneste fortælleren kan sige om dengang *i* begyndelsen, det er, at der var tomhed og øde, der var mørke og ingenting. Men skaberordet lød ud i det tomme og kaldte verden frem, sådan som vi kender den.

Urdyb kaldes dette kaos, som skaberordet greb ind i. Og vi forestiller os et grumt uigennemtrængeligt mørke, en livsfarlig afgrund og en isnende kulde. Ingen tid og tyngde, ingen retning, ingen orden. Alt hvad der er nødvendigt for at vi kan orientere os i tilværelsen og finde os til rette, det fandtes ikke, - før Gud begyndte at skabe, og før han kaldte: "Bliv lys!" Derefter skilte han vandene så det tørre land kom til syne og til stede. Ud af det kaotiske og forskelsløse fremstod en verden, hvor liv kunne trives, hvor planter kunne gro og mennesker bo.

Som den store sang om skabelsen fortæller, så skabte Gud til allersidst, da jorden var færdig, mennesket til at tage vare på denne mangfoldige verden, der var dukket frem af

vandet.

Opgaven er at vi skal dyrke og passe jorden, vi skal nyde den og glæde os over den og så give den videre til de næste.

Mennesket er Guds medhjælp, hans forvalter, en særlig udvalgt blandt alle de levende væsner. Mennesket er det ene væsen, der er skabt i Guds billede og lighed.

Fra begyndelsen fik mennesket en særlig placering, en særlig værdi, fordi det skabtes til at stå Gud nærmere end selv elementerne: luft, vand, ild og jord gør, skønt de skabtes først. Alligevel skete det engang, at Gud lod elementerne overvælde og ødelægge menneskene. Han befalede vandene at slå sammen over den hele jord, så alt ville falde tilbage i det første kaos. Guds vrede blev vakt af menneskers dumhed og fordærv og deres ødelæggelse af jorden, som stadig tog til. Det kunstige og grimme bredte sig overalt, og Gud kunne ikke holde ud til at se på det mere. Han foretrak vand og kaos og ingenting som i begyndelsen.

Alene manden Noa og hans hus fandt nåde for Guds øjne og blev reddet fra at drukne i syndflodens vande. Som en prik i ødet sejlede Noas ark rundt på et uendeligt hav, som

ingen kunne se begyndelse og ende på, drevet af sted af stormvejr og regnskyl, prisgivet naturkræfternes rasen, og der var ingen mulighed for at de otte mennesker ombrod kunne vælge eller styre, eller redde sig selv og hinanden, om de nogensinde så jord igen, og om de én gang til kunne glæde sig over at træde på den faste jord, og om de så turde tro på, at den var fast og pålidelig.

Der, helt alene mellem himmel og hav, kun værnet af et klodset og skrøbeligt fartøj, blev de otte udvalgte belært om menneskets udsathed og forgængelighed. Der var kun en trævæg mellem dem og døden. Men de blev frelst fra vandet. Gud bød det truende hav svinde, og mennesker kunne bygge og bo på en rensset jord. De fik lov til at begynde forfra. Alt gammelt var visket ud. Alligevel blev den nye slægt ikke bedre end den gamle. Mennesket blev ikke godt, og dets gerninger blev aldrig bedre.

Men efter den store verdensødelæggelse havde Gud forbudt sig selv at lade vreden løbe af med sig. Aldrig mere skulle det tørre land, menneskenes livsrum, forsvinde ved hans ord.

Dog siden syndflodens dage har skybrud, stormflod og oversvømmelse været mindelser om de vældige kræfter, Gud råder over, og som han kan sætte ind, når verden bliver for broget, og mennesker får alt for mange sære ting for.

Når det blæser op, når havet stiger og bølgerne bruser, da kryber vi sammen og husker vor rette størrelse, husker at vi kan lignedes ved det løv, som vinden jager, eller ved en skumflage på havet, eller ved det ler,

som pottemageren former, som han vil. Vi bærer ikke os selv. Vi bæres. Vi har ikke livet i os; vi får det.

Det vilde hav og den rasende storm kan belære indbildske og magtgale mennesker om det, som forstanden nødig vil indse og indrette sig efter – at vi ikke har magten. Vi bestemmer ikke selv. Men de rasende elementer kan også fortælle om det underfulde, at livet reddes, at mennesker er Gud nær, mere værd end spurve og græs, nærmere Guds hjerte end vind og vejr.

Det er denne underfulde redning evangelisten tegner et billede af med den mærkelige historie om Jesu og hans disciples sejlads på Genesaret Sø. Der bliver stormvejr, voldsomt og pludseligt. Disciplene ængstes for deres liv. De opfatter vandet omkring sig som dødsrigets truende gab. Der er kun båden, den tyndeste væg, mellem dem og tilintetgørelsen. De rasende bølger kan i næste øjeblik opsluge dem, og alting er forbi.

Truede på livet råber disciplene om hjælp. ”Frels os, vi går under”, råber de til Jesus, der ligger og sover i bunden af båden uanfægtet af vind og vove, - for dem tager Gud sig af. Ved disciplenes skrig vågner Jesus op og spørger – provokerende eller enfoldigt: ”Hvorfor er I bange, I lidetroende?” Som om det ikke er indlysende, at de må være bange. Hvad skulle de ellers være med udsigt til en snarlig død i kolde bølger? Jesus irettesætter dem. De skal ikke være bange. Har de måske glemt, at han er med dem, at han er lige hos dem? Og han råber til storm og hav om at falde til ro og standse den vilde rasen og holde op med at true mennesker.

På hans ord lægger vind og vand sig som artige hunde. Der bliver blikstille. Det er akkurat som dengang i begyndelsen, da kaos rullede bort ved lyden af Guds ord, og den ordnede verden kom til syne. Vandet gav sig og gjorde plads for liv. Sådan må de sjælløse, upersonlige naturkræfter vige for Guds vilje og tjene menneskelivet. For det var mennesket, som Gud i begyndelsen udvalgte til at indtage særstillingen som det ene væsen, Gud kunne tale med og slå følge med på jorden.

Jesu befaling til storm og hav, sådan som evangelisten i dag fortæller om det, er en gentagelse og en fornyelse af fortællingen fra begyndelsen, da gudsordet sagde, at vand skulle give plads for land, at død skulle vige for liv – for menneskets skyld. Og sit spørgsmål til disciplene: ”Hvorfor er I bange?” visker han straks ud igen med sit til-sagn: ”Se, jeg er her. Jeg er med jer alle dage. Jeg sejler med, uanset hvordan sejladsen bliver, og jeg slipper jer aldrig. Derfor skal I ikke være bange”.

Og så kan I jo nok begribe, at den historie om disciplene i båden på den oprørte sø og Jesus der stiller stormen, det er historien om os, og det er historien om, hvordan vi i dåben blev reddet op af fortabelsens vande og fik livet foræret. ”Frygt ikke, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende”.

Amen.

Gunda Jørgensen

Dybe, Ramme, Fjaltring, Trans, Vandborg, Ferring, Lomborg, Rom.

Salmer:
557, 337, 36, 52, 644.

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk